

bres serenos; si 'ls empleats de consúms en determinats cassos compleixen ó nó 'l seu deber; si al Butifarra li han augmentat lo sou ab motiu de las sevas tretas en las últimas eleccions; si 'l *Diari de Lleyda* continúa ab las sevas tretze de resar oracions cotidianas després de las moltas que mon ha trencat ab motiu de la guerra hu bé si encara s' enrrobía al parlar dels lliberals u s' entusiasma al extractar un discurs de 'n Nocedal; fixarme si 'l *Pallaresa* s' ajusta al nom que porta per habers' olvidat del tot la qüestió del ferrocarril del mateix nom; estar ull viu pera que l' *Ideal* no 'm colloqui á la llista dels morts ans de que jo acluqui l' ull; pendré informes relacionats ab la xefla que feren á Butsenit los conservadors d' aquesta localitat, presidits pel senyó Costa en representació, ija es molt representar!, del Marqués de Barzanallana, ¡quin apellido de familia mes llarch!, y de l' animació que diu que va esser gran, dels comensals, quals efectes, no dels comensals, de la animació, varen sentirse al pronunciarse 'ls discursos que foren elocuentes ¡ja ho crech! ¡Ah!, també hi comparegué lo Font, sort que va fer tart y no va discursar. Axís ho conta lo *Pais* á n' aqui debíam de haber nombrat en primer lloch per esser lo Degá; mes axó no vull que s' interpreti malament, ans al contrari; suposant, y consti que aixó no ho voldría, suposant que 'ls periodichs citats anteriorment se tirásse los trastes al cap, so col·locat al *Pais* en últim puesto pera que, imitant al capellá quant acaba de celebrar la missa, pugua darlos lo *pax vobis*; y finalment pera averiguar si 'l senyó Abadal va traduhir fidel y literalment als pagesos lo discurs que á n' aquestos dirigí lo Senyó Governadó ab motiu de la manifestació en queixa de la poca estabilitat del rech de Fontanet; donchs per fer tot axó, per entendre un hom de lo poch que porto dit, necessita una cédula de permissió mes llarga que 'l passe que expedeixen á un ciutadá pera visitar lo Castell en dia de convidats forasters que, per lo que á un servidor respecta, son molts.

Per ara prou; mes dech fer constar á manera de pregó que si las mefas *crónicas* no son del agrado del públich, advertixinmho tot seguit pera que, parodiand una frase dels noys, pugua dirlos á temps: ¡No ho faré mes!

Lo Motxo.

UN RETRATO

Jo 'n coneix un advocat
que per fer riure á la gent
té un talent desafortat...
pero, políticament
es dels seus, lo més... *negat*.

Té la barra com un bou
En tocant á gorrejá,

Y al qu' arriba á posá al jou
Pagant molt, al fi veurá
Que may lo pagaré prou.

Jo 'n coneix un advocat
que per fer riure á la gent
té un talent desafortat,
pero, vaja, francament,
fa massa pobre y faltat
insultar á molta gent,
apesar de ser decent,
y sens fer cap disbarat.

NOY MACO.

CARTA DE FORA

Apresiat senyor de casa seua: per los diaris locals d' aqueixa Ciutat 'ns habem enterat de 'l *programa* q' aqueix Ajuntament ha publicat per la veninta Festa Major; y ab la franquesa que com á rural deu caracterisarme, l' hi hay de dir, que 'ls pobres que ho creguin, quedarán ben guarnits.

¡Aixó no son festes! ¡Aixó es amagar l' ou al infelís panach que vingue á deixarlos les perres!

Comensém per la vigilia. "A las 12 del día un repique general de campanas"—Aixordará al vecindario—podian haber anyadit, "y una grandiosa tronada (Fins ara tot es soroll) anunciará al vecindario etc." ¿Que tal he? no mes al vecindario; los pobres forastés, no pintém res. Anem seguint, "saliendo de las Casas Consistoriales los timbaleros—volen dir les trampes—y pregoneros del Excmo. Ayuntamiento, precedidos de tres parejas de gigantes y enanos"—¿Tres parejas de cada mena? ¡De segú que 'ls segons, dehuen ser fills de 'ls primers!) "comparsa de negros—¿encara negres? ¿si la Habana ya no es nostra! "*mogiganga*, (aixó ya fa mes tropa) "moros y cristianos." Vajja aquest ball de 'ls moros y cristians, 'ls podian haber suprimit, per que no 'l saben ballar. Aqueix ball no 'l lluheixen més q' al camp de Tarragona; y sobre tot que no 's ball de carré.

Pot se que vostés no l' han vist ballar may, tal com deu haberse de representá Y dihem representá, per que mes que ball, ve va sér una manera de *Historia* (com diuhen ells.) Cada un dels balladors representa un personatge y cada personatge diu un vers, que 'l Rey d' una y altra part contesta. Reparin, si no, lo següent:

Celentísimo señor:
Hay en la plaza un melvado
que hace gala de crestiano
y es un gran embaucador.

Va perdicando á las gientes
la lley del crasuficado,
y si no hi ficais un remedio
pronto sirá aspedasao.

REY

¡Malditos crestianos....
que por mas que se les castigue

nunca tienen escremento!
¿Que quereis cagamos dellos?

TOTS....

¡Cagaleras los tireis!

Y aixis succesivament, cada un d' ells va dihent la seua estrofa. Pero aixó s' ha de fer ó representar en una sala, perque 's pugui recullir l' efecte de 'ls comedians.

Y tornem al *programa* "acompañados de la Banda Popular, recorriendo las principales calles de la población" (Com que ja hu saben, no mes las principales). Lo Canyeret, Llengua de Serp y tots aquells andurrials, no cal.

"Por la tarde—no 's diu l' hora—empezarán las ferias de artículos de industria, comercio y agricultura, en el espacioso salón de la Rambla de Fernando y la Plaza de los Cuarteles." ¡Mare de Deu! ¡Quina extensió mes gran!

"A las 5 de la tarde, reparto de 1.500 panes á los pobres que presenten el correspondiente bono" ¿Ahon l' han d' anar á buscar ántes?

"A las 9 de la noche, las sociedades corales *La Paloma* y *La Violeta*, ejecutarán en las plazas de la Constitución y Libertad, las más escogidas piezas de su repertorio."

¡Deu me 'n quart de sentils! ¡Fan una sont! ¡Sempre cantan lo mateix! Los de *La Paloma*, alló del Morera que diu:

"La nit s' acosta
l' hombra s' estén"

¡Embusteros! Son en plena nit, y van dihent que la nit s' acosta. ¡Be hi son prou, no cal que s' acosti més!

Aquells altres baladrés de *La Violeta*, canten una cansó que la meua avia, ya la cantabe al meu pare per ferlho dormir cuan era petit:

"A la voreta del Riu
N' hi ha una doncella
Que rentabe un mocadó etc."

No 'ls en buy dir més, que la dehuen saber. ¡Mal agonyát día 10!

Lo día 11, ¡Apa noy! Tan si vols com si no vols, la diana de 'l Senyó Muñiz te treurá del lit, á les 7 del matí; y si tens son, afaitat.

Y t' haurás d' estar dos horas despert, perque fins á las 9 que podrás anar als ofissís, no hi ha res mes. ¿Que 'm sabrien dir qui predique?

A les 5 de la tarde la professó portan lo pendó (si no 'l delegue) lo sinyó General. ¡Cada any l' hi donen!; fins aqui no hi ha res de nou.

Y fins á les 9, res més, pero allavores si, "un magnífico ramillete de fuegos artificiales, etc." Y prou per avuy.

Lo día 12 te poch que fer lo Sinyó Ayuntamiento per que alló del *Cinematógrafo*, ya hu vay veure al Café Suis, y Deu me 'n regardés de tornarhi; al sortir d' allí, tingué d' anar á corre-cuyta á casa l' Arrugaeta per que m' arreglés los ulls que de tan mirá me 'ls va espatllá aquella bellugadissa que feyen les figures.